

Ministerstwo Zdrowia
Departament Pielęgniarek
i Położnych

Warszawa, 17. PAŻ. 2016

PPK.0762.16.2016.JS

*Przebieg: w sprawie ZK. n. KKR.
21.10.2016r.*

Wpłynęło do Z.K. O.Z.Z.PiP
dnia 20.10.2016
L dz. 118

Pani
Lucyna Dargiewicz
Przewodnicząca
Zarządu Krajowego
Ogólnopolskiego Związku
Zawodowego Pielęgniarek i
Położnych
Warszawa

Szanowna Pani Przewodnicząco!

W związku z pismem znak ZK-626/VII/2016 z dnia września 2016 r. przekazującego protest w sprawie opublikowania przez Ministerstwo Zdrowia Komunikatu z dnia 29.07.2016r. dotyczącego wykonania przez pielęgniarki i położne zadań wynikających z procesu leczenia i realizacji zleceń lekarskich, w tym podawania leków różnymi drogami, Departament Pielęgniarek i Położnych przekazuje następujące wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie.

Opisywany Komunikat został przekazany do P. Wojewodów i Konsultantów wojewódzkich w dziedzinie pielęgniarstwa wraz z wytycznymi Konsultanta krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa dotyczącymi przeprowadzenia w podmiotach leczniczych szkoleń wewnętrznych. Przed przekazaniem Komunikatu do wymienionych powyżej podmiotów, w trybie roboczym został omówiony z NRPIP, skąd uzyskaliśmy akceptację dla planowanych działań oraz przekazaliśmy Komunikat na prośbę NRPIP, w celu zamieszczenia na stronach internetowych Samorządu zawodowego.

Podjęcie działań w omawianej sprawie wiąże się bezpośrednio z przepisami art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2016. poz. 1251 z późn. zm.), które wskazują, iż pielęgniarka i położna wykonują zawody, z należytą starannością, zgodnie z zasadami etyki zawodowej, poszanowaniem praw

pacjenta, dbałością o jego bezpieczeństwo, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej oraz pośrednictwo systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Niemniej jednak w praktyce zawodowej pielęgniarek i położnych na skutek różnych czynników związanych z planowaniem, realizacją, weryfikacją i oceną zadań zawodowych, ale także innych przyczyn może dochodzić do zdarzeń niepożądanych, których skutki mogą dotyczyć zarówno pacjentów jak i pielęgniarek i położnych.

W związku z tym, że w przepisach przywołanej ustawy określono, że wykonywanie zawodu pielęgniarki/położnej polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, z tego też powodu w Komunikacie Ministerstwo Zdrowia przypomniano o bezwzględnym przestrzeganiu przez pielęgniarki i położne przepisów prawa w ramach udzielania świadczeń zdrowotnych.

W ocenie Ministerstwa Zdrowia, w każdym przypadku, gdy zachodzi niebezpieczeństwo zdarzeń niepożądanych, których elementem jest wykonanie zleceń, w ramach udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki i położne, wówczas zdarzenie to (bez względu na częstotliwość jego występowania) powinno zostać poddane wnikliwej analizie i ocenie pod wieloma względami, a w szczególności działań realizowanych przez pielęgniarkę lub położną z uwzględnieniem oceny należytej staranności w profesjonalnym wykonaniu zadań, w ramach zespołu terapeutycznego.

Komunikat jest uzupełniającą informacją do wytycznych Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa i został skierowany do P. Wojewodów, a za ich pośrednictwem do Konsultantów Wojewódzkich w dziedzinie pielęgniarstwa. Natomiast Konsultanci Wojewódzcy w dziedzinie pielęgniarstwa zobowiązani zostali do przekazania informacji do podmiotów leczniczych, które z kolei w ramach szkoleń wewnętrznych (roczne plany szkoleń) przypomną odpowiednie przepisy i zasady przyjmowania i realizacji zleceń lekarskich.

Pielęgniarka, położna jest wykonawcą zlecenia, tak więc w związku z tym pozostaje w bezpośredniej relacji z pacjentem i jest zobowiązana do profesjonalnej realizacji zlecenia oraz dbałości o jego bezpieczeństwo, w związku z wykonywanym zleceniem.

Ministerstwo Zdrowia nie potwierdza, iż szkolenia są organizowane przez P. Wojewodów, tak jak wskazano w Państwa piśmie, nie są także organizowane przez Konsultantów wojewódzkich w dziedzinie pielęgniarstwa, natomiast organizatorami są podmioty lecznicze, które w ramach szkoleń wewnętrznych (po modyfikacji planu

szkoleń wewnętrznych na dany rok) uwzględnią zagadnienia związane z tematyką przedmiotowego szkolenia. Każdy podmiot leczniczy zdecyduje o organizacji szkoleń i dodatkowo będzie mógł skorzystać pomocniczo z wytycznych Konsultanta krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa lub ze wsparcia Konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa. Szkolenia wewnętrzne planowane i realizowane w podmiotach leczniczych są ważnym elementem jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych, pozwalają na uwzględnienie specyfik realizowanych zadań, możliwości personalnych i materiałowych danej jednostki.

W celu uzupełnienia należy wskazać, że zarówno Minister Zdrowia jak i P. Wojewodowie powołują Konsultantów w dziedzinach pielęgniarstwa, między innymi w celu realizacji przez profesjonalnie przygotowane osoby zadań opiniodawczych i doradczych. Sytuacje w wyniku których może dochodzić do zagrożeń zdrowotnych pacjentów powinny powodować podejmowanie działań z wykorzystaniem zaleceń i doradztwa Konsultantów i wdrożenia różnych form szkoleń przypominających, uaktualniających wiedzę w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki i położne, i w tym przypadku Ministerstwo Zdrowia w porozumieniu z P. Wojewodami skorzystało z takiej możliwości. Zgodnie z przepisami wymienionej powyżej ustawy pielęgniarka i położna mają między innymi obowiązek stałego aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych, a opisywane szkolenie, które będzie realizowane w podmiotach leczniczych z wykorzystaniem wytycznych Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa przyczyni się do wypełnienia tego obowiązku.

Ponadto należy wskazać, że każdy podmiot leczniczy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015r., poz. 618 z późn. zm.) posiada regulamin organizacyjny w ramach, którego określa między innymi jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych, tak więc, aby osiągać pożądaną, modelową jakość należy rozważyć wprowadzenie działań zmierzających do identyfikacji zagrożeń w realizacji świadczeń zdrowotnych, a następnie zaplanowanie i prowadzenie szkoleń wewnętrznych, instruktaży w tym stanowiskowych, przypominających, aktualizujących wiedzę i umiejętności. System szkoleń wewnętrznych jest jedną z najbardziej dostępnych metod, przy zastosowaniu której w stosunkowo krótkim czasie można osiągnąć dobre rezultaty, ponadto taki system pozwala na uwzględnienie właściwości i specyfiki danego podmiotu leczniczego.

Reasumując należy wskazać, że liczba i rodzaj informacji oraz danych, w tym także medialnych, dotyczących wykonywania przez pielęgniarki i położne zadań dotyczących przyjmowania i realizowania zleceń lekarskich przyczyniło się do podjęcia przez Ministerstwo Zdrowia decyzji w sprawie szkoleń. W ocenie Ministerstwa Zdrowia każde działanie, które przyczynia się do eliminowania nieprawidłowości, zapobieżenia zagrożeniom oraz zapewnienia jakości świadczeń zdrowotnych w tym poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów oraz bezpieczeństwa pielęgniarek lub położnych realizujących świadczenia zdrowotne, powinno uzyskać zrozumienie, wsparcie oraz akceptację środowiska zawodowego pielęgniarek i położnych.

DYREKTOR
Departamentu Pielęgniarek i Położnych
dr n. o zok Beata Cholewka
